

Sygn. akt VI Ka 1167/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Anna Zawadka

Protokolant: sekr. sądowy Robert Wójcik

przy udziale prokuratora Anny Radyno-Idzik

po rozpoznaniu dnia 1 lutego 2017 r. w Warszawie

sprawy M. W. (1) syna S. i A., ur. (...) w W.

M. W. (2) syna S. i A., ur. (...) w W.

oskarżonych o przestępstwa z art. 291 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Wołominie

z dnia 25 maja 2016 r. sygn. akt V K 840/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Wołominie do ponownego rozpoznania.

VI Ka 1167/16

UZASADNIENIE

M. W. (1) i M. W. (2) zostali oskarżeni o to, że :

1) w okresie od 14 września 2011 roku do 25 maja 2012 roku w miejscowości K. gmina K., powiatu (...), województwa (...), działając wspólnie i w porozumieniu nabyli a następnie zdekompletowali i zbyli samochód marki H. (...) o nr rej. (...) o wartości 38 228 zł pochodzącego z przestępstwa kradzieży z włamaniem w dniu 14/15 września 2011 roku w W. na szkodę T. G.;

tj. o czyn z art. 291 § 1 k.k.

a nadto M. W. (1) został oskarżony o to, że:

2) w okresie od 15 maja 2012 roku do 25 maja 2012 roku w miejscowości K. gmina K., powiatu (...), województwa (...), nabył a następnie zdekompletował i zbył samochód marki H. (...) o nr rej. (...) o wartości 54 800 zł pochodzącego z przestępstwa kradzieży z włamaniem w dniu 15/16 maja 2012 roku w W. na szkodę W. K.,

tj. o czyn z art. 291 § 1 k.k.

a nadto M. W. (2) został oskarżony o to, że:

3) w nieustalonym dniu w okresie od 26 września 2013r. do 1 października 2013r. przy ul. (...) w miejscowości T. powiat (...) woj. (...) pomógł w ukryciu samochodu marki T. (...) o nr rej. (...) o wartości 34.418 zł pochodzącego z przestępstwa kradzieży z włamaniem w dniach 26/27 września 2013r. przy ul. (...) w W. na szkodę Z. N.,

tj. o czyn z art. 291 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Wołominie wyrokiem z dnia 25 maja 2016r. sygn. akt V K 840/12 :

I. oskarżonego M. W. (1) uniewinnił od popełnienia obu zarzucanych mu czynów;

II. oskarżonego M. W. (2) uniewinnił od popełnienia pierwszego z zarzucanych mu czynów;

III. w ramach drugiego z zarzucanych oskarżonemu M. W. (2) czynów uznał go za winnego tego, że w nieustalonym dniu w okresie od 26 września 2013r. do 1 października 2013r. przy ul. (...) w miejscowości T. powiat (...) woj. (...) pomógł w ukryciu samochodu marki T. (...) o nr rej. (...) o wartości 34.418 zł pochodzącego z przestępstwa kradzieży z włamaniem w dniach 26/27 września 2013r. przy ul. (...) w W. na szkodę Z. N. przy czym na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i mógł przypuszczać, że został on uzyskany za pomocą czynu zabronionego, a tak przypisany czyn stanowi występki określony w art. 292 § 1 kk i na mocy art. 66 § 1 i 2 kk i art. 67 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk postępowanie karne w zakresie tego czynu wobec M. W. (2) umorzył warunkowo na okres 1 (jednego) roku próby;

IV. na mocy art. 230 § 2 kpk nakazał zwrócić M. W. (1) dowód rzeczowy w postaci części pociętych i wypalonych tablic rejestracyjnych wymienionych w wykazie dowodów rzeczowych nr 1/53/12 pod poz. 22;

V. na mocy art. 230 § 2 kpk nakazuje zwrócić (...) ul. (...), (...) W., dowód rzeczowy w postaci szyby samochodowej samochodu o nr rej. (...) wymieniony w wykazie dowodów rzeczowych nr 1/53/12 pod poz. 43;

VI. na mocy art. 230 § 2 kpk nakazał zwrócić M. W. (2) dowód rzeczowy w postaci pary rękawiczek wymieniony w wykazie dowodów rzeczowych nr 1/79/13 pod poz. 46;

VII. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz M. W. (1) kwotę 1170 zł tytułem zwrotu kosztów związanych z ustanowieniem obrońcy z wyboru;

VIII. zasądził od oskarżonego M. W. (2) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 633,57 zł tytułem kosztów sądowych w tym 100 zł opłaty;

IX. kosztami postępowania w części uniewinniającej obciążył Skarb Państwa.

Apelację od wyroku złożył Prokurator, który zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonych. Na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 kpk wyrokowi temu zarzucił:

- obrazę przepisów postępowania tj. art. 4 kpk, art. 7 kpk, 167 kpk, 366 kpk, 410 kpk polegającą na dowolnej ocenie dowodów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w tym przede wszystkim wyjaśnień oskarżonego M. W. (1), pominięcie istotnych okoliczności niekorzystnych dla oskarżonych oraz wadliwą ocenę tych dowodów, co miało wpływ na treść wyroku i w konsekwencji doprowadziło Sąd do błędnych ustaleń faktycznych oraz spowodowało niesłuszne uniewinnienie oskarżonych od popełnienia zarzucanych im czynów, podczas gdy analiza całokształtu ustalonych okoliczności oraz swobodna, a nie dowolna ocena dowodów pozwala na wyrażenie poglądu, iż oskarżony M. W. (1) dopuścił się popełnienia obydwu zarzucanych mu czynów z art. 291 § 1 kk, zaś oskarżony M. W. (2) dopuścił się czynu z art. 291 § 1 kk, od którego został uniewinniony;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mogący mieć wpływ na treść tego orzeczenia, a polegający na przyjęciu, iż czyn z art. 292 § 1 kk przypisany oskarżonemu M. W. (2) spełnia kryteria określone w art. 66 § 1 kk, pozwalające na warunkowe umorzenie postępowania, podczas gdy stopień zawinienia oraz wysoka społeczna

szkodliwość przypisanego czynu wskazuje na niemożność warunkowego umorzenia postępowania, zaś zasadnym byłoby orzeczenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

W konkluzji Prokurator wnosił o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wołominie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja prokuratora, a tym samym zawarty w niej wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku co do oskarżonych M. W. (1) oraz M. W. (2) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, a to z powodu wykazanych tam naruszeń przepisów postępowania i błędu w ustaleniach faktycznych, które to uchybienia miały wpływ na treść zapadłego orzeczenia, zasługuje na uwzględnienie.

Najistotniejszym zarzutem, który zadecydował o takim rozstrzygnięciu był ten sformułowany w podpunkcie pierwszym pisemnej apelacji, gdzie wskazane uchybienie miało polegać na całkowitym pominięciu przez Sąd pierwszej instancji - w czynionej analizie dowodowej, będących jej podstawą i wynikiem ustaleń faktycznych oraz wysnutych z nich wniosków o braku winy podsądnych M. W. (1) i M. W. (2) - okoliczności dotyczących złożenia przez oskarżonego M. W. (1) wyjaśnień obciążających nie tylko jego, ale także brata M. W. (2). Jak słusznie podnosi skarżący oskarżony składał te wyjaśnienia aż trzykrotnie w dużym odstępie czasu, za drugim i trzecim razem potwierdzał wcześniej złożone wyjaśnienia w których opisał okoliczności związane z nabyciem trzech samochodów marki H. pochodzących z kradzieży, rozłożenie tych pojazdów na części i sposób ich zbycia, w czym aktywnie miał uczestniczyć jego brat M. W. (2). Sąd Rejonowy oceniając te wyjaśnienia oskarżonego M. W. (1) z postępowania przygotowawczego nie dał im wiary opierając się na wyjaśnieniach oskarżonego złożonych przed Sądem w których podał, iż wyjaśnienia zostały na nim wymuszone przez przesłuchujących go funkcjonariuszy policji. Rację ma jednak skarżący podnosząc, iż Sąd Rejonowy nie wyjaśnił dlaczego w takim razie oskarżony jeszcze na etapie dochodzenia potwierdził po upływie okresu 5 miesięcy i to aż dwukrotnie te wyjaśnienia, które miały zostać złożone w warunkach wyłączających swobodę wypowiedzi. W tej sytuacji należy ustalić z jakich przyczyn M. W. (1) nie skorzystał z możliwości odwołania swoich wyjaśnień już w toku przesłuchania w dniu 11 października 2012r. i następnie w dniu 25 października 2012r. Należy także ustalić czy toczyło się w tej sprawie postępowanie o czyn z art. 231 § 1 kk i jak się zakończyło. Oskarżony wprawdzie twierdził, że nie złożył zawiadomienia o tym co się działo przy przesłuchaniu, ale czyn ten jest ścigany z urzędu.

Sąd Rejonowy pominął również w swojej analizie wyjaśnień oskarżonego M. W. (1) kwestię braku śladów pobicia na kolanach skoro oskarżony jak twierdzi był „bity pałką policyjną po piętach i po kolanach” (k.190), a siniaki „miał na kostkach i na piętach” (k.191). Wobec konieczności sprawdzenia tak skonstruowanej linii obrony oskarżonego należy zgodzić się ze skarżącym, iż w sprawie zabrakło przesłuchania funkcjonariuszy policji Wydziału Kryminalnego KPP M. R. K., A. C. i D. S., którzy jak wynika z notatek urzędowych znajdujących się w aktach sprawy (k.2 i 14) dokonywali przeszukań u oskarżonych i rozpytywali ich na okoliczności dotyczące ujawnienia zabezpieczonych części samochodowych. W ocenie Sądu Okręgowego pominięcie w ustaleniach faktycznych opisanych okoliczności, pomimo przeprowadzonego postępowania dowodowego w sprawie, nie pozwala – na obecnym etapie – na zaakceptowanie jego wyniku jakim jest zaskarżony wyrok. Co więcej niewyjaśnienie tych okoliczności, a to wobec aktualnie trudnego do przewidzenia, co jeszcze może zostać ujawnione po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w tym zakresie, nie pozwala także – obecnie - ocenić jej ostatecznego wpływu na pozostałe ustalenia faktyczne w sprawie. To powoduje, iż Sąd Odwoławczy nie może podjąć się - już - kategorycznej oceny czy istnieje wpływ tej niezbadanej okoliczności na pozostałe ustalenia faktyczne, a tym samym dokonać oceny trafności poczynionych ustaleń faktycznych w sprawie przez pryzmat pozostałych zarzutów apelacyjnych.

Przyznać, bowiem należy rację skarżącemu, iż z dowodów zgromadzonych w sprawie wynika, iż w zakresie czynu z pkt 3 zarzuconego oskarżonemu M. W. (2) nie zostało wyjaśnione czy oskarżony miał świadomość odnośnie pochodzenia pojazdu umieszczonego w jego garażu przez nieznanego mu mężczyznę. Wyjaśnienia oskarżonego M. W. (2) w tym zakresie w świetle zasad logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego budzą wątpliwości. Nie zostało bowiem wyjaśnione jak mogło dojść do takiej sytuacji, że oskarżony M. W. (2) udostępnił nieznanemu mężczyźnie

swój garaż w celu rozebrania na części samochodu marki T. (...), a następnie nadwozie z rozebranego na części pojazdu zostało załadowane na samochód dostawczy należący do oskarżonego, przy czym nieznanemu M. W. (2) mężczyzna zostawił części z rozłożonego pojazdu na posesji i w samochodzie oskarżonego. Należy ponadto wskazać, że elementy skradzionego pojazdu zostały ujawnione przez policję podczas przeszukania w pomieszczeniach garażowych, ale części z innych samochodów z logo (...) znaleziono jeszcze w pomieszczeniu za biurem w szafie na półce i za garażami. Choć Sąd Rejonowy dostrzegł okoliczność, iż ten nieznanemu mężczyzna nie zostawił oskarżonemu żadnych danych, co powinno wzbudzić podejrzenia co do nielegalnego pochodzenia pojazdu, to jednak błędem było pozostawienie tej okoliczności nie w pełni wyjaśnionej i uznanie – w świetle całych wyjaśnień tego podsądnego – także tych jego twierdzeń jako wiarygodnych. Oskarżony M. W. (2) wyjaśnił, iż był nieświadomy, że ta T. pochodzi z przestępstwa i przyznał się jedynie do tego, że wynajął garaż nieznanemu mężczyźnie za 500 zł. Nie pomagał bratu w prowadzeniu działalności, nie rozbierał żadnych samochodów i nigdy nie pracował w warsztacie samochodowym. Natomiast wcześniej wyjaśnił, że kupował części samochodowe na giełdzie i zajmował się ich sprzedażą przez internet. Rzecz jednak w tym, iż z zeznań świadka M. K. wynika, że części od samochodu T. (...) koloru czerwonego ujawniono nie tylko w garażu, ale także w innych pomieszczeniach, tj. pokrywę silnika, dwa błotniki przednie, zderzak przedni oraz dwie podsufitki, ujawniono w części magazynowej na piętrze gdzie oskarżony i jego żona trzymali mało używane rzeczy, a za pomieszczeniem biura w szafie na półce ujawniono komputer pokładowy z mocowaniami. Z protokołu okazania świadkowi Z. N. części znalezionych na posesji oskarżonego wynika, że rozpoznał jako części ze skradzionego na jego szkodę pojazdu następujące elementy: karoserię nadwozia, po kolorze i numerze VIN, zderzak przedni i tylny, pokrywę silnika, błotniki przednie, drzwi oraz klapę od bagażnika, podsufitkę i komputer pokładowy. Właściciel skradzionego pojazdu rozpoznał zatem części samochodowe znalezione w trzech różnych pomieszczeniach na terenie posesji oskarżonego, nie tylko te znalezione w garażu, lecz także w pomieszczeniach o których oskarżony nie wspominał, aby udostępnił je temu nieznanemu mężczyźnie.

Tej okoliczności już Sąd pierwszej instancji nie wyjaśnił i nie uwzględnił, a wręcz pominął, czyniąc ustalenia faktyczne i de facto przyznając wiarę wyjaśnieniom oskarżonego M. W. (2), który twierdził, iż nie miał świadomości, że pojazd marki T. (...) pochodzi z przestępstwa i nie pomagał w jego ukryciu, lecz wynajął tylko garaż nieznanemu mężczyźnie, który miał rozebrać na części w tym garażu samochód sprowadzony z zagranicy. Tyle tylko, iż wiarygodność tych wyjaśnień, przy przyjęciu, że części były ukryte w trzech różnych pomieszczeniach na terenie posesji oskarżonego oraz w jego samochodzie dostawczym, nie jest już tak oczywista, bo te okoliczności trudno uznać za przypadkowe. Jak w takim razie można logicznie wyjaśnić, że części z kradzionego pojazdu znajdowały się w garażu, w pomieszczeniu magazynowym na piętrze oraz za pomieszczeniem biura w szafie na półce, skoro oskarżony twierdził, że udostępnił temu mężczyźnie tylko garaż. Na marginesie rozważań należy jeszcze wskazać, że w garażu i w pomieszczeniu za garażem znajdowały się elementy od co najmniej dwóch pojazdów marki T..

Wobec powyższego Sąd II instancji uznał, iż bez wyjaśnienia tej okoliczności i uwzględnienia w czynionych ustaleniach faktycznych w zakresie wszystkich stawianych oskarżonym zarzutów nie jest możliwe przyjęcie, że wydane orzeczenie końcowe zostało oparte na wszystkich ujawnionych w sprawie dowodach i ich ocenie dokonanej w na podstawie zasady wyrażonej w art. 7 kpk. Sąd Rejonowy będzie musiał, zatem wyjaśnić wszystkie podniesione wyżej okoliczności.

Nie przesądzając zatem w niczym ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie, które jest tym bardziej trudne do przewidzenia z uwagi na braki dowodowe, wskazać należy, że zaskarżone orzeczenie jest dotknięte wadami uniemożliwiającymi wydanie orzeczenia prawomocnie kończącego postępowania w sprawie niniejszej. Wszystkie wskazane wyżej uchybienia jakich dopuścił się Sąd pierwszej instancji uprawniają do stwierdzenia, iż dokonana przez ten Sąd ocena materiału dowodowego była, w opisanej części, niedopuszczalnie niepełna. Suma zatem przedstawionych uchybień musiała skutkować uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd ten, mając na uwadze powyżej poczynione uwagi, winien poddać gruntownej analizie materiał dowodowy ujawniony w toku rozprawy głównej. Należy przy tym zwrócić uwagę tak na dowody obciążające, jak i odciążające, unikając ocen, które cechuje dowolność odzwierciedlająca błędy natury faktycznej czy logicznej oraz sprzeczność ze wskazaniami wiedzy, czy doświadczeniem życiowym. Dopiero zatem kompleksowa, wnikliwa ocena materiału dowodowego, posiadająca

walory, o których była mowa wyżej, pozwoli Sądowi meriti wypracować przekonanie co do faktycznej podstawy rozstrzygnięcia tj. czy zawarte dowody pozwalają na uznanie winy czy są wystarczające, aby z kolei ostateczne stanowisko tego sądu w owej kwestii, mogło pozostać pod ochroną art. 7 k.p.k. Sporządzając, zaś ewentualnie uzasadnienie wyroku, Sąd ten, zgodnie z regułami zawartymi w art. 424 k.p.k., przedstawi w nim, w sposób uporządkowany, jakie fakty uznał za ustalone, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego uznał jedne dowody za wiarygodne, którym wiary odmówił i dlaczego, a następnie, jakie wnioski wyprowadził z dokonanych ustaleń.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy powinien ponownie przeprowadzić postępowanie dowodowe uwzględniając powyższe wskazania sądu odwoławczego co do dalszego postępowania, w szczególności poprzez wszechstronne przesłuchanie świadków funkcjonariuszy policji Wydziału Kryminalnego KPP M.: R. K., A. C. i D. S. na okoliczność czynności służbowych wykonywanych w tej sprawie, a także ich udziału w przesłuchaniu oskarżonego M. W. (1) oraz umożliwienie oskarżonemu M. W. (1) wypowiedzenie się czy rozpoznaje wśród świadków funkcjonariuszy policji, którzy mieli zmuszać go do złożenia wyjaśnień określonej treści.

W odniesieniu do świadków M. K. i R. N. Sąd Rejonowy rozważy zgodnie z art. 442 § 2 kpk możliwość poprzestania na ujawnieniu ich zeznań, bowiem nie miały one wpływu na uchylenie wyroku.

Z przytoczonych powodów Sąd Okręgowy orzekł jak na wstępie.